



PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



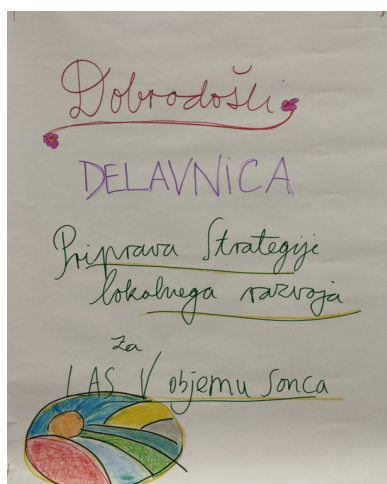
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

1. delavnica za izdelavo Strategije lokalnega razvoja LAS V objemu sonca

SWOT ANALIZA RAZVOJNI IZZIVI, POTREBE IN UKREPI

4. maj 2023, 17h-20h, Velika dvorana na Mestni občini Nova Gorica

POROČILO



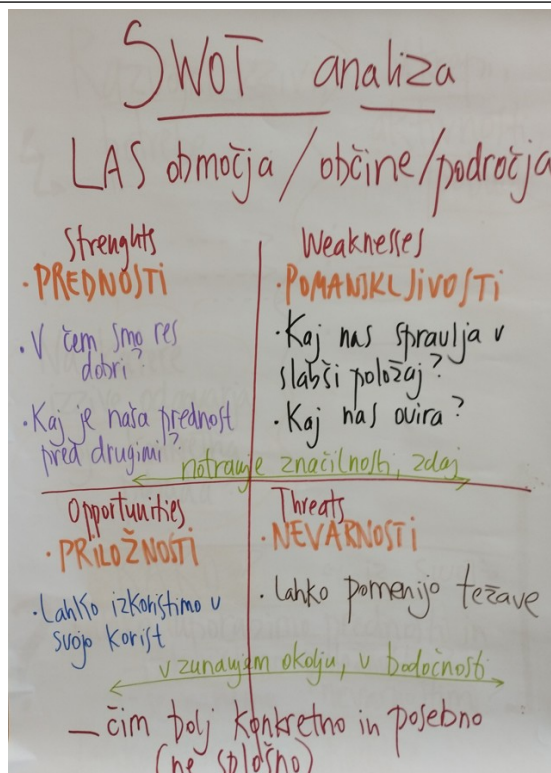
Moderiranje, zapis in fotografije: mag. Natalija Vrhunc,
Poslovno svetovanje in vodenje delavnic s.p.



	Namen ✓ predstavitev pristopa LEADER/CLLD s predstavitvijo LAS V objemu sonca, ✓ potek priprave Strategije lokalnega razvoja za LAS V objemu sonca, ✓ priprava SWOT analize območja LAS (prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti), ✓ identifikacija ključnih razvojnih izzivov in ukrepov na izbranih razvojnih področjih za območje LAS V objemu sonca 2024-2027
	Vodila sodelovanja ✓ govori eden in prispevamo uravnoteženo, da vsak lahko pride do besede ✓ ideje povezujemo in nadgrajujemo ✓ imamo spoštovanje do različnih idej ✓ usmerjeni smo k cilju ✓ soodgovorno ustvarjamo prijetno in ustvarjalno vzdušje



I. SWOT ANALIZA – Analiza prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti LAS V objemu sonca po izbranih tematskih področjih



Prednosti

- V čem smo res dobri?
- Kaj je naša prednost pred drugimi
- notranje značilnosti
- zdaj

Pomanjkljivosti

- Kaj nas spravlja v slabši položaj?
- Kaj nas ovira?
- notranje značilnosti
- zdaj

Priložnosti

- okoliščine lahko izkoristimo v svojo korist
- zunanje okolje
- v bodočnosti

Nevarnosti

- okoliščine lahko pomenijo težave, nevarnost
- zunanje okolje
- v bodočnosti



II. Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

	Razvojni izzivi in potrebe Ukrepi, aktivnosti, pobude Pri definiranju razvojnih izzivov in potreb ter ukrepov, aktivnosti in pobud izhajamo iz SWOT analize: KAKO lahko uporabimo prednosti, da izkoristimo priložnosti? KAKO lahko uporabimo prednosti, da se ognemo nevarnostim? KAKO lahko presežemo slabosti?
	PRIMER Slabost: Podjetniki nismo povezani med seboj. Razvojni izzivi: • pomanjkljiv prenos znanja • pomanjkanje skupnih razvojnih projektov • ... KAKO preseči...? Ukrepi, aktivnosti, pobude: • srečanja za prenos znanja • ustanovitev podjetniškega inkubatorja • ...



1. PODJETNIŠTVO, DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

- Rast in delovna mesta - spodbujanje zaposlovanja in ohranjanje delovnih mest
- Spodbujanje lokalnega podjetništva (vključno s podjetji biogospodarstva)

Prednosti

- Razvoj novih produktov: vlaganje oljk, ne samo olja
- razvoj dogodkov z dodano vrednostjo: sodelovanje festivalov in oljkarjev; razvoj festivala oljk
- malo konkurence v živinoreji
- razširjanje idej o uporabi oljke
- odlični pogoji (narava, ponudba, podnebje, geografska lega)

Pomanjkljivosti

- Premalo živinorejcev
- prostorska omejitve
- razdrobljenost kmetij
- neorganizirano trženje
- nemotiviranost za razvoj dopolnilnih dej. na kmetijah

Priložnosti

- Poznavanje oljkarstva in območja Južna Primorska
- razširjanje perspektiv uporabe oljke – festival
- razširjanje gastronomije in tržnih produktov
- samooskrba z mesom in mlekom
- pridobitev sredstev za skupine upravičencev na razpisu LAS

Nevarnosti

- Pozeba
- zaraščanje travnikov in pašnikov
- merila na razpisih, ki ne omogočajo pridobitev sredstev za vzpostavitev dopol.dejavnosti

Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

Razvojni izzivi in potrebe

- **Ustvarjanje novih produktov z dodano vrednotjo kot dopolnilna dejavnost (ne zgolj vino)**
- **Nezadostna promocija produktov**
- **Pomanjkanje motivacije in idej**

Ukrepi, aktivnosti, pobude

- Organizacija festivala, srečanj, dogodkov, na katerih se:
 - uvaja standarde
 - skrbi za kakovost
 - izobražuje



PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

• Ne-povezanost med društvi, pridelovalci, ...kar otežkoča sodelovanje in pripravo skupnega dogodka • Vključevanje mladih v pridelavo in stik s tradicijo	• nadgrajuje vsebino z gastronomijo • spodbuja inovativnost • spodbuja sodelovanje med deležniki • 'sprehod po oljčniku' (kot temtiski izobraževalni dogodek za mlade) oz. vključevanje mladih v pridelavo in predelavo novih produktov
--	--



2. KAKOVOST ŽIVLJENJA NA PODEŽELJU, OKOLJE

- Pametne vasi - lokalne pobude za iskanje praktičnih rešitev za gospodarske, družbene in/ali okoljske izzive (inovativne rešitve in digitalne tehnologije)
- Dvig kakovosti življenja na podeželju (povezovanje podeželja) - razvoj storitev in infrastrukture na podeželju, revitalizacija površin za skupno rabo
- Okoljska trajnost, blažitev podnebnih sprememb - varovanje in trajnostno upravljanje z naravnimi viri, blaženje in prilagajanje na podnebne spremembe ter ohranjanje biotske raznovrstnosti
- Varovanje okolja in zdravja ter ozaveščanje lokalnega prebivalstva

Prednosti

- Relativno dobro ohranjena narava
- izkoriščanje naravnih virov
- trajnostni razvoj (z vrtovi in kalčki)
- krožno gospodarstvo
- samooskrba in kratke dobavne poti

Pomanjkljivosti

- Nimamo dovolj znanja med ljudmi
- pomanjkanje začetnega kapitala
- pomanjkanje delovne sile
- starostna struktura ljudi na podeželju
- nepoznavanje kmetovanja

Priložnosti

- Fotovoltaika
- samooskrba
- pridelava zdrave domače hrane za ljudi in živali
- revitalizacija okolja
- medgeneracijsko sodelovanje

Nevarnosti

- Izslejevane oz. preseljevanje v mesta
- zanemarjanje krajine
- podnebne spremembe
- ni zanimanja za kmetijstvo
- ekonomika je slaba in preveč uvoza (nezdrave) hrane

Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

Razvojni izzivi in potrebe

- Vzpostavljanje vrtov in drugih površin ter zaščita pred vremenskimi spremembami
- Manjša uporaba pesticidov
- Potreba po zagotavljanju vode za namakanje, gašenje in živino
- Revitalizacija devastiranih kmetijskih

Ukrepi, aktivnosti, pobude

- Izdelava strategije in taktike pridelave hrane na opustelih območjih
- podpora trajnostnemu razvoju in krožnemu gospodarstvu
- ohranjanje obdelovalne zemlje
- zaščita rastlin proti podnebnim



PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

površin • Zagotavljanje travnikov in pašnikov na večjih površinah • Organiziranost vseh deležnikov	spremembam • ozaveščanje vseh ljudi o pomenu samooskrbe • izvajanje in finana podpora projektom, s pristopom od spodaj navzgor
---	--



3. TURIZEM, NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

- Turizem
- Varovanje naravne in ohranjanje kulturne dediščine

Prednosti

- Dobro razvita destinacija – Brda
- ogromno kulturne dediščine
- vinski in kulinarični butični turizem
- pogoji za športni turizem
- čezmejno območje

Pomanjkljivosti

- Neurejenost vasi
- slaba obnova kulturne dediščine (predvsem Vipavska dolina)
- pomanjkanje inovativnih idej, ponudbe, rešitev
- pomanjkanje gostinske in nastanitvene ponudbe
- pomanjkanje podpornih storitev na podeželju (avtobus,...)
- premalo povezovanja med deležniki

Priložnosti

- Brda, Soča, vsa Goriška, Kostanjevica
- v kulturni dediščini prepoznati točke razvoja turizma
- EPK GO 2025
- narava, 1. sv. v., družinski turizem, izleti
- paketna ponudba (narava+kultura+kulinarika)

Nevarnosti

- Ne znamo prepoznati priložnosti za razvoj – nizka razvojna podjetnost
- pomanjkanje delovne sile
- pomanjkanje izvirnih idej
- zanemarjanje krajine, zaraščanje

Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

Razvojni izzivi in potrebe

- Načrtna vlaganja in strategija obnove kulturne dediščine ter usmerjeno dolgoročno financiranje
- Motiviranje in spodbujanje ponudnikov ter zagotavljanje rasti kvalitete
- Čezmejno sodelovanje in povezovanje točk kulturne dediščine

Ukrepi, aktivnosti, pobude

- Oblikovanje partnerstva za obnovo kulturne dediščine in sodelovanja
- Organizacija delavnic, prenos dobrih praks, vzpostavitev agencije za trženje kulturne dediščine na območju LAS



4. MLADI IN DRUGE RANLJIVE CILJNE SKUPINE

- Spodbujanje in oblikovanje zdravega in aktivnega življenjskega sloga
- Spodbujanje socialne vključenosti starejših, mladih, oseb s posebnimi potrebami in drugih ranljivih ciljnih skupin
- Spodbujanje ukrepov aktivnega staranja

SWOT ANALIZA – Analiza prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti

Prednosti	• Veliko ponudbe (programov, projektov) • veliko oz. dovolj strokovnosti • zavedanje o težavah • iskanje priložnosti • odprtost občin
Pomanjkljivosti	• Malo mreženja in nepovezanost • nepoznavanje dela drugih (vladnih, nevladnih organizacij, programov projektov) • neusklajeno delovanje • občutek samozadostnosti deležnikov • ozko gledanje • vsak deluje samo znotraj svojega programa • manj stika odločevancev s terenom • ni strategij z mladimi • nezadostna infrastruktura za starejše
Priložnosti	• Stičišče – 1 koordinator na območju • mreženje in povezanost (da se prazen prostor, kjer nihče ne nudi storitev zapolni in da se ponudba ne podvaja) • avtonomija občin • občine bi se morale aktivno vključiti in dati večjo pozornost mladim in drugim ciljnim skupinam (razvojna priložnost za delo z mladimi, medtem ko je delo s starejšimi civilizacijsko merilo napredka)
Nevarnosti	• Administrativne ovire; omejenost v razmišljanju • nepripravljenost za drugačen način dela (vklapljenost v rutino)

Razvojni izzivi in potrebe ter ukrepi, aktivnosti, pobude

Razvojni izzivi in potrebe	Ukrepi, aktivnosti, pobude
• Nepovezanost vseh deležnikov in	• LAS 2x letno organizira delovno srečanje z



PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

• pomanjkanje sodelovanja: vladni, nevladni, društva, sociala, KS, šolstvo, zdravstvo,... • Fokusne skupine • Koordinator, kot gonilo	vnaprej določenim izzivom na temo, ki se dotika mladih in rabljivih skupin (npr. stanovanjska problematika, zaposlovanje, aktivnosti za dementne, vrtec, ...) • LAS koordinira celostno platformo (nabor informacij, novic, potreb, poročil) • deljenje dobrih praks • usmerjenost v iskanje rešitev • inovativni pristop
--	---

PRILOGA: Fotografije plakatov in skupinskega dela



DEJUH POSEVIN — ZAJETA

PRID VARNOSTI IN SPLOŠNOSTI

- MAJITA UPORABA PASTOROV
- POTREBA PO ZAKOTAVANJU NOVE
ZNAHUVANJE IN SADRŽAJ IN
ZIVINO
- REVITALIZACIJA DEJAVNOSTI
KMETIJSKA POSLAV
- ZAKOTAVANJE TEHNIKOV
IN PASTOROV NA VEŠEJI POSLAVI
- OBSTANJE PASTOROV V
DILEMNI

PLAVANJE HANJE NA OBRATNI
OBNOVI

- PODPOLA TRAJNOSTNE PRILAV
IN KOTIVNO POSTAVLJAVO
- OHRANJAVO OBRATNI
ZEMLE
- ZAJETA PASTOR PRID POSEVINI
SPLOŠNOSTI
- OZNAČEVANJE VISA LTOVI O
POSEVIN SMOOKE
- IZVITAVO IN FINANČNO PASTOR
POSLOVANJE — PASTOR P
OD STOLNI NAVZGOR

2. KAKOVOST
ŽIVLJENJA NA
PODEZELJU

• OKOLJE

- * Parametre varji
- * ↑ Kakovost živilstva na podet.
- izvajanje storitev in infrastrukt.
- razpoložljivost površin za
življenje
- * Kvaliteta trajnost. živilstva
podet. spremlj. stanje. z nar. var.
- * V...



PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

IZZIVI

↓

- NAR. VARNOST - STRATEGIJA OBNOVE
KRAJNE JEDRICE → USTREZNO IZPOSREDOVANJE
- MOTIVIRANJE IN SPODBUJANJE
TURIZMA, GAST. KULTURE
- ČEZMEJNO SODELOVANJE
KULTURNE DEJAVNOSTI

↓

DEKORATIVNE MOTIVIRANJE ZA OBNOVO
KRAJNE JEDRICE IN SPODBUJANJE
→ DEJAVNOSTI, POKLIKI, TURIZEM, VZPOSTAVITEV
POKLIKI ZA TRDITEV NA OBNOVO LPS

UKREPI

AKTIVNOSTI

↓

3. TURIZEM

- NAR. in KULT. DEJAVNOSTI
- * TURIZEM
- * VARNOST NAR. in OHRANJANJE
KULT. ded.

IZZIVI

- USTVARJANJE NOVIH PROJEKTOV
VOT. IZPOSREDOVANJE - IZPOSREDOVANJE
- PROMOCIJA ~~PRODUKTOV~~ PROJEKTOV
- PROMOTIVANJE (DEJ) / MOTIVACIJE
- PROMOTIVANJE DEJAVNOSTI IN PROMOTIVANJE
- USTVARJANJE MESTNIH SPODBUJANJE
IN TRADICIJ
- USTVARJANJE
- USTVARJANJE
- USTVARJANJE

UKREPI

FESTIVAL, SREČANJA

UJAVNJE NOVIH STRANOV

SKUP. ZA KRAJNOST

IZOBRAŽEVANJE

INOVACIJSKA 2. GASTROKULTURA

INOVACIJSKA

SKUPNOSTI MED DEJAVNOSTI

PRILAG. ZA DEJAVNOSTI

INOVACIJSKA MESTNIH
SILO NA ~~PRODUKTOV~~ NOVIH PROJEKTOV

1. PODJETNOST, DOPOL. DEJAVNOSTI
NA KMETIJAH

* Part in del mesta -
spodbujanje zaposlovanja
in ohranjanje del mesta

* ↑ Lokal podjetništva
(kmetijsko)



PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

